

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 708/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok, zastúpeného JUDr. Júliou Vestenicovou, advokátska kancelária, Ševčenkova 5, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 14/2013 a jeho rozsudkom z 26. mája 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 9/2014 a jeho rozsudkom z 26. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaniami

doručenými ústavnému súdu 21. mája 2015 a 10. júna 2015 vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 14/2013 a jeho rozsudkom z 26. mája 2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 9/2014 a jeho rozsudkom z 26. novembra 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe označeného rozsudku špecializovaného súdu v spojení s označeným rozsudkom najvyššieho súdu bol sťažovateľ uznaný vinným (s ďalšími spoluodsúdenými) zo spáchania trestných činov založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa ustanovení § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa ustanovení § 295 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere desať rokov a šesť mesiacov.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ argumentuje, že prvostupňový súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami týkajúcimi sa jeho osoby, ako aj skutkov kladených mu za vinu. Sťažovateľ namieta, že sú irelevantné a neakceptovateľné tvrdenia prvostupňového súdu, ktorými odmietol vykonanie sťažovateľom navrhovaných dôkazov s odkazom, že nebol dôvod im vyhovieť. Podľa názoru sťažovateľa argumentácia najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho, ktorý v uvedenom smere odkázal na ustanovenie § 272 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) [„Súd odmietne vykonať dôkaz, ktorý sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie alebo okolnosti, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi.“], nebola v okolnostiach veci sťažovateľa na mieste, pričom najvyšší súd nijako nevysvetlil dôvody odmietnutia dôkazných návrhov sťažovateľa.

V konkrétnosti sťažovateľ namieta, že vo vzťahu k 3. skutku v bode II. prvostupňového rozsudku, kde bol uznaný vinným z trestného činu výtržníctva, bol zamietnutý ním ponúknutý relevantný dôkazný návrh.

Sťažovateľ uvádza, že najvyšší súd sa v odvolacom konaní vo svojom rozhodnutí obmedzil iba na stotožnenie sa s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia, avšak neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, ktorými by vyvrátil relevantné tvrdenia uplatnené sťažovateľom v jeho odvolaní.

V sťažnosti ďalej sťažovateľ prezentuje tvrdenie, že v rozhodnutí najvyššieho súdu absentuje výrok o tom, ako sa odvolací súd vysporiadal s odvolaním sťažovateľa, keďže podľa sťažovateľom citovaného ustanovenia § 319 Trestného poriadku „Odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné“.

V sťažnosti sťažovateľ dôvodí, že skutkový záver konajúcich súdov o zaradení sťažovateľa do pozície výkonnej zložky v priamej podriadenosti najvyššie postavenému členovi zločineckého zoskupenia je v rozpore s vlastným ustálením horizontálnej a vertikálnej hierarchie v štruktúre zločineckej skupiny, ktorú stanovil samotný špecializovaný súd, pretože výkonnú zložku, najmä na pozíciách výjazd, súd v ostatných častiach rozsudku nezaradzuje do priamej podriadenosti spomínanému riadiacemu členovi zoskupenia. V nadväznosti na to sťažovateľ namieta, že konajúcimi súdmi nebol produkovaný žiaden priamy dôkaz, ktorý by potvrdzoval jeho členstvo v zločineckej štruktúre, konkrétne v postavení uvedenej výkonnej zložky v priamej podriadenosti jej najvyššej osoby.

Obdobné tvrdenie o absencii dôkazov predkladá sťažovateľ aj vo vzťahu k skutku kvalifikovanému rozsudkom špecializovaného súdu ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, z ktorého spáchania bol sťažovateľ uznaný vinným. Na tomto mieste navyše sťažovateľ dôvodí porušením princípu právnej istoty poukazujúc na trestné stíhanie spoluobvineného v súvislosti s uvedeným trestným činom, ktoré bolo pred ukončením vyšetrovania vylúčené na samostatné konanie, v rámci ktorého bol potom označený obvinený spod obžaloby oslobodený, pretože „*nebolo preukázané, že sa stal skutok kladený mu za vinu*“. Z uvedených skutočností vyvodzuje sťažovateľ všeobecný záver, že ku skutku subsumovanému pod predmetný trestný čin nikdy nedošlo.

Sťažovateľ tiež namieta porušenie tzv. obžalovacej zásady argumentujúc, že špecializovaný súd skutok v bode I rozsudku neprípustne modifikoval v porovnaním so znením podanej obžaloby.

Na základe celej argumentácie obsiahnutej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa *podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy postupom špecializovaného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 14/2013 a jeho rozsudkom z 26. mája 2014 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 9/2014 a jeho rozsudkom z 26. novembra 2014, namietaný rozsudok špecializovaného súdu a namietaný rozsudok najvyššieho súdu v časti týkajúcej sa osoby sťažovateľa zrušil, vec vrátil špecializovanému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 7 000 €, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.*

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy ustanoví podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

II. 1 K námietke porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy označeným rozsudkom špecializovaného súdu

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tých základných práv alebo slobôd, porušenie ktorých namieta, sa mohol sťažovateľ domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Z obsahu sťažností a jej príloh je zrejmé, že namietaný rozsudok špecializovaného súdu vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe podaného odvolania sťažovateľa. Odvolacie konanie bolo skončené namietaným rozsudkom najvyššieho súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv prvostupňovým rozsudkom špecializovaného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum sťažnosťou prezentovaného porušenia označených základných práv zaručených ústavou namietaným rozsudkom špecializovaného súdu. Na prerokovanie týchto častí sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť.

II.2 K námietke porušenia základných práv podľa čl. 46 ods.1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy označeným rozsudkom najvyššieho súdu

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu

všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov veci uvádzaných účastníkmi konania.

Ústavný súd sa v rámci posúdenia sťažnosti sťažovateľa oboznámil s dôvodmi odvolania sťažovateľa, ktoré proti namietanému rozsudku špecializovaného súdu sťažovateľ uplatnil.

Vo všeobecnosti je jadro argumentácie sťažovateľa v uplatnenom odvolaní postavené na tvrdení o absencii dôkazov preukazujúcich vinu sťažovateľa, konkrétne jeho členstvo

v zločineckej skupine v pozícii výkonnej zložky priamo podriadenej najvyššej riadiacej línii skupiny, ako aj vinu sťažovateľa vo vzťahu k ostatným súvzťažným skutkom kvalifikovaným ako trestný čin výtržníctva a nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami. V nadväznosti na to vytýka sťažovateľ prvostupňovému súdu zmarenie jeho práva na obhajobu zamietnutím ním ponúknutých relevantných dôkazných návrhov. Ďalej sťažovateľ spochybňuje kvalitu dôkaznej situácie postavenej podľa jeho tvrdení len na jedinej výpovedi spolupracujúceho svedka pochybnej hodnoty, bez podpory ďalších priamych či nepriamych dôkazov. Sťažovateľ takisto namieta porušenie tzv. obžalovacej zásady v prípade prvého bodu výroku rozsudku, ktorým bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu podľa ustanovení § 296 Trestného zákona, keď podľa jeho názoru jednota skutku formulovaného v obžalobe nebola v porovnaní so skutkovým ustálením obsiahnutým v odsudzujúcom rozsudku zachovaná.

Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi sťažovateľom označených článkov ústavy. Na tomto mieste ústavný súd opätovne pripomína, že v danom prieskume nebolo jeho úlohou preverovať úplnosť a správnosť skutkových zistení konajúcich súdov. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú konajúce súdy vo veci sťažovateľa aplikovali, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutého rozsudku.

Ako už bolo povedané, sťažovateľ v odvolaní (a tiež v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu) v prevažnej miere postavil svoju argumentáciu na tvrdeniach o nedostatkoch dôkaznej situácie, ktorá bola základom odsudzujúceho rozsudku; na spochybnení vierohodnosti svedectva spolupracujúceho svedka; na námietkach o porušení jeho práva na obhajobu nezdôvodneným zamietnutím jeho relevantných dôkazných návrhov; ako aj na ďalších tvrdeniach o procesnom pochybení konajúcich súdov (porušenie obžalovacej zásady, absencia výroku o zamietnutí odvolania).

V úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia najvyšší súd poznamenal, že sa zaoberal odvolacími námietkami obžalovaných, ktoré boli pre rozhodnutie relevantné, a ak bola riešená otázka aspoň sčasti sporná. Najvyšší súd dôvodil: *«Čo sa týka skutkových zistení*

súdu prvého stupňa (a to sa opäť týka aj skutkov v bode II. napadnutého rozsudku), tieto sú spochybňované vo všetkých odvolaniach obžalovaných tézou o nevierohodnosti výpovedi svedkov, ktorí sa sami podieľali na prejednávanej alebo s ňou súvisiacej trestnej činnosti, avšak vo vzťahu k ich osobám boli použité osobitné trestnoprocesné inštitúty (napr. dočasné odloženie vznesenia obvinenia, prerušenie trestného stíhania, dohoda o vine a treste), tzv. odklony, ktoré umožňujú nepostihnúť alebo na základe súčasnej osobitnej úpravy trestného zákona miernejšie postihnúť dotknutého páchatel'a, a to aj v súvislosti s jeho výpoveďou proti iným páchatel'om. Podstatou takéhoto legislatívneho riešenia je priorita záujmu spoločnosti na umožnení odhalenia a dokázania určitého druhu trestnej činnosti a jej najnebezpečnejších páchatel'ov.

Rozsiahle námietky označujú také výpovede (najmä výpoveď svedka [REDACTED]), za nepoužiteľné, nakoľko sú produktom „obchodu“ medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a páchatel'mi trestnej činnosti, ktorého predmetom je usvedčenie iných páchatel'ov.

Je predovšetkým potrebné uviesť, že svedka je v popísanej procesnej situácii možné vypočuť, ide o postup upravený zákonom. Tento postup umožňuje v súvislosti s výpoveďou o trestnej činnosti iných osôb (resp. zároveň aj o vlastnej trestnej činnosti) naozaj získať vyššie uvedenú výhodu. Ide však o legálny benefit, ktorý teda výpoveď svedka procesne nediskriminuje. Takáto výpoveď je zákonným dôkazom, čo neznamena, že výpoveď je pravdivá, neznamena to však ani opak.

Výpovede dotknutých svedkov (slangovo niekedy označovaných „kajúcnici“) podliehajú voľnému hodnoteniu dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., rovnako, ako každý iný dôkaz.

Zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nie je zákonom predpísané, akým spôsobom (akým dôkazom, resp. dôkazmi) musí byť určitá okolnosť dokázaná (pokiaľ ide o druh alebo počet potrebných dôkazov). Rozhodujúca je konkrétna dôkazná situácia.

Žiadnym dôkazom teda nie je súd pri posudzovaní určitej skutkovej okolnosti viazaný, zároveň však žiaden zo zákonom súladných dôkazov nie je v tomto smere ako podklad pre rozhodnutie vylúčený. Na základe ktoréhokoľvek legálneho dôkazu môže byť uznaná vina v trestnom konaní (neplatí však, že na základe určitého dôkazu alebo dôkazov vina uznaná byť musí).

V zásade teda neplatí ani téza, že na základe výpovede svedka „kajúcnika“ nemôže byť uznaná vina, resp. môže byť uznaná vina len vtedy, ak je ohľadom určitej okolnosti táto výpoveď potvrdená inými výpoveďami alebo inými dôkazmi.

Výpoveď takého svedka (pri jej voľnom hodnotení) môže byť (potenciálne) ovplyvnená snahou dosiahnuť vlastnú antirepresívnu výhodu.

Na druhej strane, svedok v čase svojej výpovede (najmä keď je vypočutý už v prípravnom konaní) nevie, či a s akými dôkazmi bude táto výpoveď konfrontovaná. Jeho rozhodnutie „pomôcť si“ je teda realizovateľné práve v prípade, ak hovorí pravdu, a naopak, rizikové pre prípad, že sa svedkom uvádzané okolnosti ukážu ako fiktívne, čo by jeho osobnú pozíciu mohlo skomplikovať.

Oba tieto faktory sa vo sfére hodnotenia dôkazov stretávajú a je potrebné sa s nimi vyrovnáť v konkrétnom prípade, vzhľadom na jeho okolnosti.

V prejednávanej veci, vo vzťahu ku skutku v bode I. odvolací súd skutkové závery ŠTS nespochybnil pokiaľ ide o existenciu zločineckej skupiny a členstvo v nej (činnosť pre túto skupinu a jej podporu) u tých osôb, ohľadom ktorých ponechal napadnutý rozsudok nedotknutý. Táto okolnosť sa týka aj hodnotenia výpovedí vyššie charakterizovaných svedkov (uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku), vrátane svedka [REDACTED].

Pri hodnotení dôkazov, najmä svedeckých výpovedí je dôležitá ich podstata, zameraná na základ predmetného skutku ako trestného činu, v tomto prípade existenciu zločineckej skupiny s jej určitým zameraním a jej základnú riadiacu štruktúru – nie všetky čiastkové, parciálne okolnosti jednotlivých vykonávaných postupov.

Takto vymedzená podstata skutku zodpovedá aj iným, a to aj objektívne zisteným reáliám, do ktorých sú údaje o existencii a činnosti skupiny [REDACTED] zasadené (napr. výbuchy a podpálenie vozidla v troch prípadoch uvedených v skutku v bode II.- 6, požiare v bode II.-1 a II.-10). To potom spolupôsobí pri posudzovaní aj ďalších dokazovaných okolností, ako to pri hodnotení dôkazov učinil ŠTS, avšak s korekciami oproti obžalobe v prípade odôvodnených pochybností (na čo naviazal vo svojom rozhodnutí aj najvyšší súd). V prípade skutku v bode I. ide o oslobodenie obžalovaných spod obžaloby v zmysle výroku oboch rozsudkov.

Naopak, nie je možné použiť na spochybnenie existencie zločineckej skupiny obhajobou prezentované námietky, skutkovo smerujúce k popretiu jej založenia a činnosti

alebo k verzii, že v prípade údajov niektorých svedkov (typicky svedka [REDACTED]) ide o výlučne nimi páchanú trestnú činnosť, postihu za ktorú sa chcú vyhnúť podporou policajne vytvorenej fikcie o zločineckej skupine.

Skupina [REDACTED] sa (pri reálnom hodnotení vykonaných dôkazov) vyznačovala demonštratívnu prezentáciou svojej existencie, čo malo zabezpečiť aj predchádzanie odporu a zabezpečenie hladkej spolupráce osôb, ktoré boli predmetom jej pôsobenia (a teda minimalizáciu nutnosti príslušných foriem nátlaku).

Nemôžu svedecké výpovede (k čomu tiež smerujú odvolacie námietky) dosiahnuť úplnú jednotu a zhodu v každej „realizačnej“ okolnosti jednotlivých vykonávaných činností a použitých postupov (čo by naopak pôsobilo vzhľadom ku širokému okruhu dokazovaných skutočností a časovému odstupu umelo a pochybne). Dôležitá je, ako už bolo uvedené, podstata skutku z hľadiska konania páchatel'a, v ktorom zákon vidí (zákonnými znakmi definuje) trestný čin (v prejednávanej veci trestné činy uvedené v bode I. a II. napadnutého rozsudku a trestné činy uvedené v tomto rozsudku). Tieto okolnosti musia byť (a v rozsahu finálneho odsúdenia po rozhodnutí v odvolacom konaní sú) spoľahlivo dokázané.

Odvolacie námietky (opäť prakticky všetkých obžalovaných, ktorých sa týka výrok v bode I., ale aj v bode II. napadnutého rozsudku) smerujú k okolnosti, že predchádzajúcim rozsudkom ŠTS, sp.zn. BB-4T/48/2013, z 3. decembra 2013 bol obžalovaný [REDACTED] podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby zo skutku, obžalobou právne kvalifikovaného ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., ktorý vo vzťahu k jeho osobe zodpovedá skutku v bode I obžaloby v aktuálne prejednávanej veci, ako aj z ďalších trestných činov (okrem iného zo skutku, ktorý zodpovedá vo vzťahu k jeho osobe v prejednávanej veci skutku v bode 10 obžaloby, resp. v bode II. – 6 napadnutého rozsudku), pričom odvolanie prokurátora proti vyššie uvedenému rozsudku (iného senátu než rozhodujúceho v aktuálne prejednávanej veci) ŠTS bolo (iným než aktuálne rozhodujúcim) senátom najvyššieho súdu ako nedôvodne zamietnuté uznesením, sp. zn. 3To 1/2014, z 18. júna 2014. Nie je teda (podľa odvolateľov) možné, aby bolo jednak rozhodnuté, že sa predmetné skutky nestali (nebolo dokázané, že sa stali – v prvom prípade) a jednak rozhodnuté, že sa stali a že ich spáchali konkrétne osoby (v prejednávanej veci).

K tomu je jednak potrebné uviesť, že z hľadiska trestného stíhania sa skutok vždy viaže na osobu obvineného (v konkrétnom konaní), čoho sa týka i prekážka právoplatne rozhodnutej veci podľa § 9 ods. 1 písm. e) Tr. por. (ktorá tu nie je daná). V nastalej situácii ide o samostatne, proti rôznym osobám podané obžaloby, o ktorých (navyše) rozhodovali rôzne senáty ŠTS i jeho nadriadeného (najvyššieho) súdu.

V každej veci je dôkazná situácia posudzovaná samostatne (a môže byť odlišná), každý sudca, resp. senát teda hodnotí dôkazy vo svojej veci nezávisle a autonómne.

V súvislosti s tým, čo bolo uvedené, môže nastať situácia, že niektorý z obžalobou predpokladaných spoločných páchatel'ov toho istého skutku (trestného činu) môže byť odsúdený a iný taký obžalovaný môže byť spod obžaloby oslobodený (bez ohľadu na to, či boli tieto osoby postavené pred súd na základe jednej obžaloby, teda v jednom súdnom konaní alebo na základe dvoch alebo viacerých obžalôb, teda v dvoch alebo viacerých súdnych konaniach). Ku takej situácii pritom došlo aj v prejednávanej veci, a to práve vo vzťahu ku skutku v bode 1 obžaloby (v definitívnom vyjadrení 10 odsúdených napadnutým a týmto rozsudkom, plus obžalovaný [REDACTED] na základe dohody o vine a treste, a oproti tomu sedem oslobodených – piati súdom prvého stupňa a dvaja odvolacím súdom).

Možno dodať, že v predchádzajúcej veci išlo o dôvod oslobodenia podľa § 285 písm. a/ Tr. por. (nedokázanie stania sa skutku), išlo však o obžalobu podanú proti jedinému obžalovanému. V prejednávanej veci boli siedmi obžalovaní spod obžaloby podľa § 285 písm. c/ Tr. por. (nebolo dokázané, že spáchali skutok v bode 1 obžaloby), keďže dôkazná situácia vyvolávala taký záver oproti dokázaniu spáchania tohto činu inými (desiatimi) obžalovanými osobami (v tejto veci podanou obžalobou).

Ide o okolnosti, ktoré sú aj navonok zrejmé, odvolací súd ich však považoval za potrebné zdôrazniť vo vzťahu ku dvom rozhodnutiam (iných senátov) najvyššieho súdu, týkajúcim sa tých istých skutkov (aj keď rôznych obžalovaných).»

K argumentácii uplatnenej sťažovateľom v podanom odvolaní vo vzťahu k skutku právne kvalifikovanému ako trestný čin nedovoleného ozbrojovania a nedovoleného obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona, z ktorého spáchania bol sťažovateľ uznaný vinným, najvyšší súd uviedol:

„Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného [REDACTED], okolnosť jeho nevedomosti o [REDACTED] pokynoch na predmetné útoky je objasnená vyššie (vrátane kvalifikačnej rovnocennosti alternatívy požiadavky na zaobstaranie výbušniny len od [REDACTED]). Skutok v bode II.-6 vo svojom náveteí (kde je popísaná trestná činnosť obžalovaného [REDACTED]) výslovne uvádza, že tento konal z podnetu osoby z riadiacej a rozhodovacej zložky ([REDACTED]). Je teda nepodstatný priamy kontakt s [REDACTED] (aj keď je dôvodná úvaha súdu o [REDACTED] vedomosti o pripravovanom útoku v čase jeho kontaktovania [REDACTED] – vid' vyššie). Podstatou trestnosti konania obžalovaného [REDACTED] je tu zadováženie, prevoz a prechovávanie hromadne účinnej zbrane bez príslušného povolenia. Trestnosť takého činu a okolnosť jeho spáchania páchatel'om ako členom nebezpečného zoskupenia je nepochybná a v prípade, ak by kritickú činnosť požadoval len priamo [REDACTED] (a to, ako už bolo uvedené, vzhľadom na charakter takého protiprávneho konania a personálne súvislosti). Bolo by tomu tak i vtedy, ak by obžalovaný [REDACTED] nevedel o konkrétnom účele použitia výbušniny (samotné útoky sa mu za vinu nekladú).

Pokiaľ je obžalovaným [REDACTED] výpoveď svedka [REDACTED], resp. pozitívne hodnotenie jej logických súvislosti vo vzťahu k priebehu skutkového deja spochybňovaná tým, že svedok sám páchal dotknutú trestnú činnosť, platí že svedok ju skutočne páchal.

Zodpovedá tiež priebehu skutkového deja, že [REDACTED] výbušninu uschovával až do ním vykonanej demonštrácie spôsobu jej použitia a účinkov na [REDACTED]. Rovnakú vecnú logiku vôbec nepostráda (ako je to namietané) okruh na demonštrácií zúčastnených osôb, ktoré boli zúčastnené aj na predmetných útokoch ([REDACTED]).

Znalci nevyhlúčili spôsob prevozu výbušniny, skutkovo ustálený súdom, ako sa domnieva odvolateľ. ŠTS objasnil tieto súvislosti znaleckého dokazovania vo vzťahu k odolnosti tritolových náložiek proti mechanickým podnetom. Pri dotknutých skutkových zisteniach však ide o faktickú, nie právnu možnosť takej prepravy. Právna nemožnosť evidentne nebola pre páchatel'ov dôležitá.

Nepotrebnosť inštruktáže pre [REDACTED] v dôsledku jeho predchádzajúcej skúsenosti s výbušnínami je možná, výbušnina bola však predvedená i voči ďalším vykonávateľom, resp. realizačnému tímu útokov. Navyše, svoju (odvolateľom namietanú)skúsenosť spojenú

s útokom na vozidlo [REDACTED] by [REDACTED] neprezentoval pred zainteresovanými osobami, najmä pokiaľ ide o [REDACTED], blízkeho [REDACTED] a ním priamo riadeného.“

K odvolacím námietkam sťažovateľa týkajúcim sa skutku právne kvalifikovaného ako trestný čin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, z ktorého spáchania bol sťažovateľ uznaný vinným, najvyšší súd uviedol:

«Čo sa týka obžalovaných [REDACTED], ich účasť na výtržníckom čine je spoľahlivo dokázaná tak, ako to uzatvára a dôvodí ŠTS.

Neobstojí spochybnenie účasti týchto osôb na skutku tvrdením, že [REDACTED] napadol [REDACTED] – túto okolnosť obžalovaný [REDACTED] spája s nedokázaním spôsobenia zranenia poškodenému jeho osobou, v čom mu odvolací súd vyhovel.

Nie je vierohodná námietka obžalovaného [REDACTED], že na miesto činu prišiel riešiť otázku pôžičky na kúpu pozemku v [REDACTED] s [REDACTED]. Taká verzia je vzhľadom na účel predmetnej akcie, a teda na dôvod, pre ktorý sa do nej zapojil samotný [REDACTED], evidentne účelová.

Nezodpovedá skutočnosti, že z výpovede svedka [REDACTED] vyplýva, že útočníci vystupovali len z prvých troch vozidiel, ako prví prišli na miesto činu fyzicky útočiaci (bijúci) členovia výjazdu.

Rovnako podľa výpovede [REDACTED] a [REDACTED], k verbálnej časti útoku („kto je ich boss, kto ich platí“) došlo počas incidentu, nie už pred ním, ako tvrdí odvolateľ. To bolo sprevádzané aj zákazom používania mobilných telefónov, čo zodpovedá zabráneniu nahlásenia polícií už prebiehajúceho incidentu.

Identifikácia obžalovaného [REDACTED] ako autora príslušných slovných výrokov, uvedená v odôvodnení rozsudku ŠTS je správna, pričom už jeho príchod na miesto činu v skupine charakteru zasahujúcej „jednotky“ je súčasťou fyzického výtržníckeho prejavu, keďže vzhľadom k počtu útočníkov, ich prevahe a počtu poškodených nebol potrebný fyzický atak všetkých členov výjazdu (takto napádali poškodených len niektorí z nich). Ostatní demonštrovali silu a zabezpečovali nahláseniu incidentu polícií.

Pokiaľ ide o obžalovaným ako dôkaz navrhovaný záznam z bezpečnostnej kamery, tento bol cestou kriminálnej polície preskúmaný a vyhodnotený ako nepoužiteľný z hľadiska identifikácie vozidiel vo vzťahu ku skutku z 25. marca 2011.»

Na odvolacie námietky sťažovateľa o zamietnutí ním uplatnených dôkazných návrhov najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia odpovedal takto:

„Niektoré z návrhov smerujú k dokazovaniu okolností, ktoré s trestnou činnosťou priamo nesúvisia, resp. nemajú na ňu vplyv a niektoré účelovo a nereálne spochybňujú dokazovaním nepochybne zistené okolnosti.

Treba poukázať aj na ustanovenie § 240 ods. 3 Tr. por. a na oneskorené navrhovanie dôkazov, ktoré boli stranám známe už v čase doručenia výzvy na navrhovanie dôkazov, čím je daná možnosť odmietnutia takých dôkazov súdom. Najvyšší súd však dôkazné návrhy posúdil v celom rozsahu.

Formálnoprocenou už odvolací súd dôkazy navrhnuté v odvolacom konaní osobitným rozhodnutím na verejnom zasadnutí ani mimo tohto úkonu neodmieta, túto okolnosť len uvedie v odôvodnení svojho rozhodnutia (a teda ju týmto uvádza).

Keďže dôkazy neboli vykonané, odvolací súd sa nimi bližšie nezaoberá. Len rámcovo – z hľadiska nedôvodnosti návrhov:

Obžalovaní [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] spoločným podaním:

Neprávoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava I, týkajúci sa oslobodenia iných než v tejto veci obžalovaných osôb spod obžaloby pre drogové delikty je v príslušnom smere irelevantný, svedkovia označení v návrhu vypovedali v prejednávanej veci pred ŠTS ([REDAKOVANÉ]).

To platí aj o znaleckom posudku z inej trestnej veci, ktorý má doložiť použitie rovnakého druhu výbušniny voči vozidlu [REDAKOVANÉ] v roku 2009 (ktorý obhajoba spája prostredníctvom výpovede [REDAKOVANÉ] s jeho osobou) ako pri útoku v bode II.-6a. K okolnostiam inštruktáže na [REDAKOVANÉ] (návetie bodu II.-6) sa vyjadruje predchádzajúca časť tohto odôvodnenia, a to aj v dotknutej súvislosti (jej namietaná nepotrebnosť pre [REDAKOVANÉ]).

Obžalovaný [REDAKOVANÉ] samostatným podaním:

Doklady smerujúce k dokázaniu evidencie zamestnanenckého vzťahu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v rokoch 2008-2009 na hodnovernosti jeho výpovede vo vzťahu k jej relevantným okolnostiam nemôžu nič zmeniť, rovnako okolnosť, že [REDAKOVANÉ] aj [REDAKOVANÉ] boli evidovaní

v občianskom združení [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] – ide o okolnosti nepodstatné pre rozhodnutie.“

Ústavný súd v prvom rade upriamuje pozornosť na právnu úpravu týkajúcu sa najvyšším súdom spomenutých „benefitov“ poskytovaných obvinenému za zákonom ustanovených podmienok, a to výmenou za jeho pomoc pri objasňovaní špecifikovaných druhov trestnej činnosti. Ide o ustanovenia § 205 ods. 1 Trestného poriadku o dočasnom odložení vznesenia obvinenia spolupracujúcemu svedkovi, § 215 ods. 3 Trestného poriadku o zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného, § 218 ods. 1 Trestného poriadku o podmienčnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného a § 228 ods. 3 Trestného poriadku o prerušení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného.

Zo znenia samotnej zákonnej úpravy vyplýva, že zákonodarca v záujme postihnutia závažných foriem trestnej činnosti, u ktorej je jej objasňovanie, takpovediac zvonku veľmi sťažené, v niektorých prípadoch takmer nemožné (napr. zistenie štruktúry zločineckej skupiny), stanovil ako legitímny cieľ záujem spoločnosti na vyšetrení takejto trestnej činnosti, pričom tento povýšil nad záujem potrestať jedného z jej „menej aktívnych“ aktérov, ktorý orgánom činným v trestnom konaní poskytne pri plnení danej úlohy nezanedbateľnú súčinnosť.

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v otázke tzv. korunných svedkov poskytujúcich pomoc pri odhaľovaní trestnej činnosti výmenou za beztrestnosť alebo iné výhody upozornila na potrebu osobitnej obozretnosti pri použití takýchto výpovedí, súčasne však ESLP v tomto kontexte konštatoval, že skutočnosť použitia výpovede podozrivého, ktorý bol zbavený obvinenia, nie je ešte sama osebe dôvodom na vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie (pozri rozhodnutie ESLP vo veci Atanasov proti Bulharsku, z 3. 3. 2009, č. 20309/02), a to dokonca ani v takých prípadoch, keď je odsúdenie páchatel'a založené v určujúcej miere práve na výpovedi takéhoto svedka (pozri napr. rozhodnutia ESLP vo veciach Cornelis proti Holandsku, z 25. 5. 2004, č. 994/03; Lorse proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 44484/98; Verhoek proti Holandsku, z 27. 1. 2004, č. 54445/00). V záujme zaistenia spravodlivosti konania je však prirodzenou požiadavkou adresovanou konajúcemu súdu dôkladná analýza vierohodnosti týchto výpovedí.

Je teda zrejme, že postup orgánov činných v trestnom konaní a následne konajúcich súdov, ktoré využili zákonodarcom ukotvený, a teda úplne legálny inštitút spolupracujúceho svedka, nemožno považovať a priori za defektný prvok oslabujúci hodnotu dôkaznej situácie, ku ktorej sa súdy s pomocou takýchto výpovedí dopracovali. Tak, ako to vyplýva z judikatúry ESĽP, ale napokon aj z relevantných ustanovení Trestného poriadku (zásada náležitého zistenia skutkového stavu a zásada voľného hodnotenia dôkazov), v záujme vylúčenia potenciálneho nebezpečenstva účelových, nepravdivých výpovedí je povinnosťou súdu vykonať dôslednú previerku hodnovernosti, a teda kvality takto podaných svedectiev, ktorej prípadné zanedbanie by mohlo signalizovať porušenie garancií spravodlivého procesu.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že ustálenie skutkového stavu ako základu pre uznanie viny sťažovateľa opreli súdy jednak o súbor výpovedí viacerých svedkov, pričom bola výpoveď spolupracujúceho svedka súčasne vyhodnocovaná aj vo vzťahu k celému komplexu relevantných skutočností produkovaných v procese dokazovania v súlade so zásadami náležitého zistenia skutkového stavu a voľného hodnotenia dôkazov podľa § 12 ods. 10 a 12 Trestného poriadku. Najvyšší súd tiež prezentoval východiskovú logickú úvahu, ktorú aplikoval v procese voľného hodnotenia výpovede spolupracujúceho svedka, kde poukázal na prirodzený mechanizmus konfrontácie obsahu takejto výpovede s inými relevantným informáciami získanými v dôkaznom procese, s ktorým svedok musí počítať a ktorý takýmto spôsobom reguluje jeho svedeckú „disciplínu“.

Najvyšší súd sa v osobitných pasážach odôvodnenia venoval odvolacím námietkam sťažovateľa, ktorými sa snažil sťažovateľ spochybnit' súdom vykonaný proces hodnotenia dôkazov a výsledné skutkové závery týkajúce sa súvzťažných skutkov (trestné činy výtržníctva a nedovoleného ozbrojovania) spoluvytvárajúcich základnú líniu trestnej veci sťažovateľa (existencia zločineckého zoskupenia). Uvedené časti odôvodnenia obsahujú veľmi podrobnú argumentáciu, v rámci ktorej sa najvyšší súd v podrobnostiach konfrontoval so sťažovateľom prezentovanou interpretáciou jednotlivých skutkových okolností.

V neposlednom rade sa najvyšší súd vysporiadal aj s dôkaznou iniciatívou obhajoby, keď vo všeobecnosti okolnosti, na ktoré sa odvolávala strana obhajoby a ktoré mali byť

preukázané ňou navrhovanými dôkazmi, kvalifikoval ako okrajové, zamerané mimo podstatu skutkov naplňujúcich zákonné znaky trestného činu, v niektorých prípadoch ako zjavne účelové, nereálneho charakteru. V nadväznosti na to najvyšší súd podrobne ku každému zo sťažovateľom uplatnených a súdom neakceptovaných dôkazných návrhov logicky vysvetlil dôvody ich odmietnutia.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd na odvolacie námietky sťažovateľa reflektoval, vysporiadal sa s nimi a sťažovateľovi poskytol náležitú odpoveď v podobe argumentov majúcich logický charakter. Vo svojom rozhodnutí najvyšší súd predstrel aj čiastkovú argumentáciu – podrobnú interpretáciu právnej úpravy regulujúcej osobitnú dôkaznú kategóriu – svedectvo spolupracujúceho svedka, ktorá plne konvenuje odporúčaniam plynúcim z judikatúry ESLP. Tu tiež najvyšší súd sťažovateľovi vysvetlil, ako sa v procese hodnotenia dôkazov s predmetným dôkazným produktom vysporiadal, a to aj v kontexte dôkazných návrhov obhajoby.

Ústavný súd odpoveď najvyššieho súdu na vymedzené odvolacie námietky sťažovateľa hodnotí ako vyčerpávajúcu, postavenú na logických základoch, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť v časti označených námietok za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľ porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vidí, tak ako to sám v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu prezentoval, v absencii výroku, ktorým sa mal najvyšší súd vysporiadať s uplatneným odvolaním sťažovateľa.

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že s výnimkou jedného všetci ostatní obžalovaní, ktorí uplatnili proti rozsudku odvolanie, *„výslovne alebo v kontexte znenia svojich odvolaní napadli rozsudok vo všetkých výrokoch, ktoré vyzneli v ich neprospech a aj vo vzťahu ku konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo“*.

Podľa vyjadrenia najvyššieho súdu v odvolaniach okrem iného napadli všetci obžalovaní neprimeranosť uloženého trestu odňatia slobody, pričom z obsahu namietaného rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že vo vzťahu k osobe sťažovateľa najvyšší súd jeho

odvolaniu v časti vyhovel, keďže mu trest odňatia slobody uložený prvostupňovým súdom vo výmere 23 rokov svojím rozhodnutím zmiernil na výmeru 21 rokov.

Najvyšší súd k aplikácii ustanovenia § 319 Trestného poriadku uviedol:

„Odvolací súd podľa § 319 Tr. Por. zamietne odvolanie, ak je v celom rozsahu nedôvodné. Pri čiastočnej dôvodnosti odvolania zruší dôvodne napadnutú časť (výrok alebo výroky) rozsudku a nedôvodne napadnutý výrok ponechá nedotknutý; vždy však zruší výrokom o vine podložené výroky v prípade uvedenom v § 321 ods. 2 veta druhá a ods. 3 Tr. por. (ex lege).

Ak odvolací súd ponechá odvolaním nedôvodne napadnutú časť rozsudku nedotknutú, pretože na základe tohto, čiastočne aj dôvodného odvolania, alebo na základe odvolaním vyvolaného zákonného prieskumu (§ 317 ods. 2 Tr. por.), zrušil inú časť napadnutého rozsudku, má nevyhovenie odvolaniu, vo vzťahu ku odvolacím súdom nedotknutej časti napadnutého rozsudku, právne účinky zamietnutia odvolania (§ 319 Tr. por.). Od toho sa potom odvíja právoplatnosť výroku rozsudku, napadnutého neúspešnou časťou odvolania, a to podľa ustanovenia § 183 ods. 1 písm. b) bod 3. Tr. por., ktoré je na tento účel potrebné vyložiť extenzívne.“

Ako z uvedených skutočností vyplýva, u sťažovateľa nešlo o situáciu nedôvodnosti odvolania v celom rozsahu, keď odvolací súd postupuje v zmysle ustanovenia § 319 Trestného poriadku a celé odvolanie ako nedôvodné výrokom zamietne. V prípade sťažovateľa bola odvolacím súdom zistená čiastočná dôvodnosť odvolania, a to v časti namietanej neprimeranosti uloženého trestu odňatia slobody, keď bol najvyšším súdom výrok o treste prvostupňového rozsudku týkajúci sa osoby sťažovateľa zrušený a nahradený vlastným výrokom. Následne postupoval najvyšší súd v intenciách prezentovanej interpretácie, a teda vo vzťahu k zostávajúcej nedôvodne napadnutej časti rozsudku neformuloval osobitný výrok o zamietnutí danej časti odvolania, pretože, tak ako to najvyšší súd v odôvodnení rozsudku uviedol, *„má nevyhovenie odvolaniu, vo vzťahu ku odvolacím súdom nedotknutej časti napadnutého rozsudku, právne účinky zamietnutia odvolania“*.

Ústavný súd konštatuje, že postup najvyššieho súdu, proti ktorému smerujú námietky sťažovateľa obsiahnuté v sťažnosti, sa opiera o aplikáciu zákonného ustanovenia, ktorej predchádzala zrozumiteľná interpretácia, v rámci ktorej konajúci súd sťažovateľovi náležite

vysvetlil, akým spôsobom sa vysporiadal s ním uplatneným odvolaním v kontexte jeho individuálnej situácie.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené námietky sťažovateľa v označenej časti posúdil ako zjavne neopodstatnené.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti kopíroval aj jednu z odvolacích námietok o porušení tzv. obžalovacej zásady pri prejednávaní jeho trestnej veci.

Najvyšší súd v tomto smere v odôvodnení rozsudku uviedol:

«Otázka totožnosti skutku u viacerých odvolateľov (táto námietka sa v jej všeobecnej charakteristike týka i skutkov v bode II. výroku napadnutého rozsudku).

Uplatnené odvolacie námietky v tomto smere nie sú dôvodné.

Pojem totožnosti (identity) skutku vyložila súdna prax vo svojom dlhoročnom vývoji pomerne voľne.

Takou totožnosťou sa rozumie jedinečnosť, resp. nepochybná identifikácia skutku ako udalosti vo vonkajšom svete. Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania páchatel'a alebo totožnosť jeho následku, a to aspoň v relevantnej (podstatnej) časti.

Ak sa teda vykonaným dokazovaním zistia odlišné okolnosti žalovaného činu, avšak vyššie uvedené kritéria sú zachované, súd je povinný skutok (skutkovú vetu) upraviť v odsudzujúcom rozsudku a rozhodnúť o ňom ako o trestnom čine (ak sú naplnené zákonné znaky tohto činu).

Čiastkovo odlišné okolnosti miesta, času, spôsobu spáchania alebo následku činu teda neznamenajú porušenie totožnosti skutku, je potrebné, aby skutok, pre ktorý bol páchatel' uznaný za vinného, zodpovedal skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie a podaná obžaloba, a to podľa vyššie uvedených kritérií.

Tieto kritéria sú v prípade skutku v bode I. výroku napadnutého rozsudku (i v prípade ostatných skutkov finálneho odsúdenia, teda v súhrnej jednote obsahu výrokov rozsudku ŠTS a najvyššieho súdu), splnené.

Skutok v bode I. napadnutého rozsudku korešponduje bodu 1 podanej obžaloby i pri jeho súdom vykonanej vecnej úprave (vylúčením konania proti obž. [REDAKOVANÉ])

zo spoločného konania a oslobodením viacerých obžalovaných spod obžaloby ide aj o úpravu personálu).

Podstatou dotknutého skutku je vytvorenie štruktúry spoločenstva „[REDAKOVANÉ]“ obžalovaným [REDAKOVANÉ] so zameraním skupiny na určité druhy trestnej činnosti, páchanej v Bratislave a jej širšom okolí od roku 2005 a členstvo ďalších osôb v tomto zoskupení, ako aj činnosť pre zoskupenie a jeho podpora, pričom ide o konanie zodpovedajúce ustanoveniu § 296 Tr. zák.

Rôzne formulované námietky (prakticky u všetkých odsudzujúcim rozsudkom dotknutých obžalovaných), zamerané na mechanické porovnávanie obžaloby (bodu I) rozsudku (bodu I.), sú v zmysle skôr uvedeného výkladu vecne neopodstatnené.

Nie sú dôvodné ani námietky, smerujúce k nenaplneniu znakov skutkovej podstaty zločinu podľa § 296 Tr. zák., vzhľadom na legálnu definíciu zločineckej skupiny uvedenú v § 129 ods. 4 Tr. zák. Táto kvalifikačná otázka je podrobne rozobraná v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Sankčná vynutiteľnosť vlastných pravidiel je primárne daná povedomím vzťahu nadriadenosti a podriadenosti v rámci skupiny a možným násilným pôsobením na podriadenú osobu a nemusí sa navonok (trestaním) prejavovať pri každom porušení zaužívanej povinnosti. Také porušenie podriadenými osobami nie je vzhľadom na ilegálny, a teda utajovaný charakter pôsobenia skupiny, jej nadriadenými článkami ani vždy zistiteľné. Pre tieto články je podstatné, aby prebiehal finančný transfer od podriadených štruktúr, ktorým sa naplňa účel vytvorenia skupiny.

V prejednávanej veci boli vzťahy nadriadenosti a podriadenosti rešpektované a pozícia vedenia skupiny nebola spochybnená, aj keď bola pre prípad znemožnenia vodcovstva [REDAKOVANÉ] alternovaná ([REDAKOVANÉ]). Násilné pôsobenie vo vzťahu ku kriminálne závadným osobám bolo potrebné smerovať voči konkurenčným skupinám (tzv. [REDAKOVANÉ]), pričom v rozsahu pokrytom výrokom odsudzujúceho rozsudku je prejavom konkurenčného boja skutok v bode II.-6 (útok voči [REDAKOVANÉ] a s ním spolupracujúcimi osobám).»

Najvyšší súd v odpovedi na predmetnú odvolaciu námietku sťažovateľovi náležite vysvetlil podstatu tzv. obžalovacej zásady, kde zdôraznil podmienku zachovania identity skutku, zachovanie totožnosti skutku v jeho relevantných, podstatných častiach týkajúcich

sa konania páchatel'a a jeho následku. Na základe uvedeného vyhodnotil najvyšší súd námietky odvolateľov (vrátane námietok sťažovateľ'a) ako mechanické porovnávanie obžaloby a rozsudku v okrajových, parciálnych okolnostiach žalovaného činu, kde odvolateľmi prezentované čiastkové odlišnosti týkajúce sa miesta, času, spôsobu spáchania alebo následku činu z hľadiska zachovania identity skutky kvalifikoval ako irelevantné, nezasahujúce do podstaty skutku. V nadväznosti na to najvyšší súd špecifikoval a ozrejmil spomínané esenciálne znaky týkajúce sa existencie a činnosti zločineckej skupiny ako základu súvzťažnosti všetkých skutkov obsiahnutých v odsudzujúcom rozsudku.

Ústavný súd hodnotí najvyšším súdom prezentovanú interpretáciu tzv. obžalovacej zásady a na ňu nadväzujúce zdôvodnenie jej rešpektovania v posudzovanej trestnej veci sťažovateľ'a ako dostatočne vyčerpávajúcu odpoveď na odvolacie námietky sťažovateľ'a. Súčasne je toho názoru, že právny záver najvyššieho súdu o jej rešpektovaní korešponduje skutkovým okolnostiam posudzovanej trestnej veci bez zjavných logických protirečení. Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť v časti označenej námietky za zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené čiastkové závery ústavný súd sťažnosť sťažovateľ'a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol, tak ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia, pričom už bolo bez právneho dôvodu bližšie sa zaoberať ostatnými návrhmi sťažovateľ'a (t. j. žiadosťou o zrušenie namietaného rozsudku najvyššieho súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie požadovaného finančného zadosťučinenia, ako aj úhrady trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2016